

Protocol controles optellingen OSV2020

Na invoer van de tellingen in OSV2020 wordt in uw gemeente een controletelling uitgevoerd op basis van dit protocol om na te gaan of de programmatuur in uw gemeente naar verwachting gefunctioneerd heeft. Dit gebeurt ter uitsluiting van eventuele fouten, fraude en externe beïnvloeding van verkiezingsresultaten.

In dit protocol wordt omschreven welke handelingen u in verband met de controletelling verricht. Bij de controletelling vergelijkt u de gemeentelijke totalen van 3 lijsten (steekproef) met de gemeentelijke totalen die uit OSV2020 komen. De controletellingen worden direct uitgevoerd na de invoer van de processen-verbaal van de stembureaus (N10) en de briefstembureaus (E2). U heeft dan nog de gelegenheid eventuele afwijkingen op te sporen voordat het aantal stemmen in de gemeente wordt vastgesteld (N11).

Gemeenten die centraal tellen doen deze controletellingen aan de hand van de telformulieren die bij de invoer van OSV worden gebruikt en vergelijken de optellingen met het gemeentetotaal (Model II).

Achterin dit document vindt u een schematisch stappenplan voor de controletellingen.

Bekendmaking steekproef: drie te controleren lijsten

De Kiesraad stelt u middels een brief op de hoogte van de drie lijsten die in uw gemeente moeten worden gecontroleerd. Deze brief zit in een gesloten envelop in een andere envelop. Dit is om te voorkomen dat de steekproef voortijdig bekend wordt. De binnenste gesloten envelop, waarin de brief zit met de opgave van de lijsten, mag u pas openen zodra u met de controletellingen begint.

Stap 1: Voorbereiding

Aan de hand van het door de Kiesraad verstrekte voorbeeld maakt u een spreadsheet aan en neemt daarin alle stembureaus binnen de gemeente op. U kunt er ook voor kiezen om dit op papier te doen. In de spreadsheet wordt uit het papieren proces-verbaal van elk stembureau het lijsttotaal van de drie te controleren lijsten overgenomen.

De spreadsheet komt er dan als volgt uit te zien:

Stembureau	Lijst A*	Lijst B*	Lijst C*
Stembureau 1			
Stembureau 2			
Stembureau 3			
Stembureau 4			
Stembureau 5			
Stembureau 6			
Stembureau 7			
Stembureau 8			
Stembureau 9			
Stembureau 10			
Stembureau 11			
Stembureau 12			
Totaal			

* A, B en C vervangt u door de lijstnummers van de door u te controleren lijsten.

Stap 2: Invoeren lijsttotalen in spreadsheet

Na het invoeren van de processen-verbaal in OSV2020, noteert u aansluitend de lijsttotalen van de drie geselecteerde lijsten van elk stembureau in de spreadsheet.

Stap 3: Vergelijken lijsttotalen

Vergelijk de totalen van de controletelling uit de spreadsheet met de totalen van OSV2020.

Komen de totalen overeen? Vul dan het *Verslag Controletellingen* in.

Ondertekening verslag

Het verslag dient te worden ondertekend door de burgemeester of door de projectleider verkiezingen in uw gemeente. Wordt er in uw gemeente centraal geteld? Dan ondertekent (de voorzitter van) het gemeentelijkstembureau of de projectleider verkiezingen in uw gemeente het verslag.

Verzending en publiceren verslag

Vervolgens stuurt u het verslag per e-mail naar de Kiesraad (kiesraad@kiesraad.nl) en publiceert u deze met weglating van de ondertekening op de website van uw gemeente. Wij vragen u het verslag **uiterlijk vrijdag 19 maart om 12.00 uur** op te sturen.

Verschillen tussen de controletelling en de optellingen in OSV2020

Komen de totalen niet overeen? Ga dan naar stap 4.

Stap 4: invoerfout spreadsheet

Onderzoek bij welke lijst dit verschil zich voordoet en vervolgens bij welk stembureau. Ga aan de hand van het proces-verbaal na of bij de overname van het lijsttotaal in de spreadsheet een fout is gemaakt. Zo ja, corrigeer dat in de spreadsheet. De verschillen zijn dan verklaard, het *Verslag Controletellingen* kan worden ingevuld (stap 3). Levert het onderzoek geen verklaring op of zijn er nog steeds verschillen ga dan naar stap 5.

Stap 5: mogelijke invoerfout OSV2020

Onderzoek aan de hand van het proces-verbaal van het stembureau waar het verschil is geconstateerd of er sprake is van een invoerfout in OSV2020. Is dat het geval? De verschillen zijn dan verklaard. Herstel dan de invoerfout in OSV2020 en vul het *Verslag Controletellingen* in (stap 3). Levert dit geen verklaring op of zijn er nog steeds verschillen ga dan naar stap 6.

Stap 6: mogelijke overige verklaringen

Controleer nogmaals het proces-verbaal van het stembureau waar het verschil is geconstateerd op mogelijk andere verklaringen, zoals een slecht leesbaar handschrift. Is het verschil alsnog verklaard, vul dan het *Verslag Controletellingen* in (stap 3). Levert dit geen verklaring op en is er nog steeds een verschil, ga dan naar stap 7.

Stap 7: contact met Kiesraad bij onverklaarbaar verschil

Heeft u alle stappen gevolgd en is er volgens u sprake van een onverklaarbaar verschil? Neem in dat geval direct telefonisch contact op met de Kiesraad (zie contactgegevens Kiesraad). Ga verder naar stap 8.

Stap 8: vervolgstappen

In overleg met de Kiesraad worden vervolgstappen bepaald. In de tussentijd controleert u alvast de optellingen van alle andere lijsten. Dit doet u om uit te sluiten dat er geen andere lijsten zijn waar de optellingen in OSV2020 niet goed zijn verlopen. Voor deze controle maakt u een nieuwe spreadsheet waarin alle lijsten zijn opgenomen. Vervolgens doorloopt u opnieuw het stappenplan.

Alertheid op invoerfouten

Het is van groot belang om te voorkomen dat er verschillen ontstaan als gevolg van invoerfouten. Een invoerfout kan te maken hebben met het verkeerd overnemen van een getal. Ook kan het samenhangen met een correctie van het lijsttotaal in het proces-verbaal van een stembureau als gevolg van een optelfout. Deze optelfouten komen vaak aan het licht bij de controles rond de inlevering van de processen-verbaal of bij de invoer in OSV2020. Het is erg belangrijk dat deze correcties duidelijk herkenbaar zijn door bijvoorbeeld het gebruik van een andere kleur. Ook is het belangrijk dat ze geparafeerd zijn door de burgemeester of de door deze aangewezen ambtenaar.

Tijdelijk uitvoeren controletellingen en versturen verslag aan de Kiesraad

Het is van belang dat u de Kiesraad als Centraal Stembureau tijdig op de hoogte brengt van de uitkomsten van de controletellingen. Om deze reden dient u het Verslag Controletellingen **uiterlijk vrijdag 19 maart om 12.00 uur** naar de Kiesraad te sturen (kiesraad@kiesraad.nl). Is die deadline niet haalbaar omdat u de gemeentelijke totalen nog niet heeft berekend of omdat in uw gemeente een centrale stemopneming plaatsvindt? Stuur in dat geval het verslag direct op na berekening van het gemeentetotaal.

Contactgegevens Kiesraad

Het ondertekende verslag stuurt u naar het volgende e-mailadres: kiesraad@kiesraad.nl.

Stappenplan Controletellingen

Stap 1

- Bereid de spreadsheet voor.

Stap 2

- Noteer de lijsttotalen van de 3 lijsten (steekproef) uit de processen-verbaal van de stembureaus in de spreadsheet.

Stap 3

- Vergelijk de lijsttotalen uit de controletelling met de lijsttotalen uit OSV2020.

- Geen verschillen? Ga naar het Verslag. Verstuur het naar de Kiesraad en publiceer het op uw website. Wel verschillen? Ga door naar stap 4.

Stap 4

- Controleer op invoerfouten bij het overnemen van de lijsttotalen van de processen-verbaal van de stembureaus in de spreadsheet. Controleer bij welke lijst en stembureau het verschil zich voordoet.

- Kunt u de verschillen alsnog verklaren? Ga naar het Verslag. Verstuur het naar de Kiesraad en publiceer het op uw website. Kunt u de verschillen niet verklaren? Ga naar stap 5.

Stap 5

- Controleer op invoerfouten van de processen-verbaal van de stembureaus in OSV2020.

- Kunt u de verschillen alsnog verklaren? Ga naar het Verslag. Verstuur het naar de Kiesraad en publiceer het op uw website.

Stap 6

- Controleer nogmaals het proces-verbaal van het stembureau met het verschil.

- Kunt u de verschillen alsnog verklaren? Ga naar het Verslag. Verstuur het naar de Kiesraad en publiceer het op uw website. Kunt u de verschillen niet verklaren? Ga naar stap 7.

Stap 7

- Neem bij een onverklaarbaar verschil direct contact op met de Kiesraad. Ga naar stap 8.

Stap 8

- In overleg met de Kiesraad worden de vervolgstappen bepaald. Pas in de tussentijd de spreadsheet aan voor een controletelling van alle lijsten.